

la care se adaugă și învățatul rus A. V. Veselovski, pentru studiul comparat al documentelor cu folclorului.

B. P. Hasdeu și-a însușit aceste concepții în mod creator, într-o mare viziune a istoriei, culturii și limbii române, raportată la cea a popoarelor vecine. Marele învățat român a lărgit orizontul cercetărilor de la noi creînd o școală națională istorico-filologică.

În cuprinsul acestei școli, pe baza tradițiilor existente, Ioan Bogdan, plecînd de la metoda de cercetare și problematica lui Hasdeu, s-a afirmat, realizînd noi salturi calitative în urma studiilor de specializare peste hotare. El a ridicat slavistica din țara noastră la rangul de disciplină de sine stătătoare, adîncind latura istorico-filologică în domeniul raporturilor româno-slave și al problemelor de veche cultură românească.

Avînd drept precursor pe B. P. Hasdeu, se poate spune că Ioan Bogdan este adevăratul întemeietor al slavisticii românești, pe care a așezat-o pe noi baze științifice, temelia dezvoltării ei ulterioare.

ANEXE

IOAN BOGDAN CĂTRE B. P. HASDEU¹

I.

Viena, în 1 nov. 1887

Stimate Domnule Hasdeu,

Mi-a părut foarte rău că nu v-am putut întîni înainte de a pleca, cu toate că v-am căutat o dată acasă și de mai multe ori la Academie. Doream să vă întreb, cum ați crede *D-voastră* că ar trebui să încep studiile de limbă slavice moderne și de slavistică în general. Mi-nchipuim că voi avea de ales unele din cursurile ce se vor ține la Universitatea din Viena și de sigur că nimenia nu-mi putea spune mai bine ce să aleg decît *D-voastră*, care știți ce pregătire am și cu ce scop m-am apucat de aceste studii. Nu e încă nici acum tîrziu să-mi împărtășiți părerea *Dvs.*, după ce veți vedea ce cursuri am să urmez în acest an și cum am de gînd să lucrez (subl. n. — V. Gr. Ch.).

Cursurile de slavistică ce se țin la Universitatea din Viena sînt foarte puține și ca să fiu ocupat a trebuit să le (*sic*) înscirui mai pe toate. Astfel am înscris la Jagić² trei: a) *antichități slavice* (Slavische Alterthumskunden), patru oare, în care va vorbi despre istoria și instituțiile vechi ale slavilor, b) *gramatica limbii serbo-croate*, în comparație cu limba paleoslavică, c) *exerciții în seminar*, din limba serbo-croată nouă și veche și din antichitățile slavice. Ca să pot învăța mai bine și mai ușor limba serbească am luat un sirb cu mine, care pentru că-i dau odaia gratis va citi cîte un ceas cu mine sîrbește și va vorbi sîrbește și rusește mai tîrziu. La Dr. Lecejewski am înscris *Gramatica limbii polone*, în comparație cu cea paleoslavică și *exerciții de traduceri* în seminar. Pe cît am ascultat pînă acum, mi se pare că voi face un bun curs. La Dr. Štrekelj ascult *Etnografia slavă* și *cîntecele populare slovene*. E un tînăr privat-docent, de la care nu știu de voi profita mult. L-ascult pentru etnografie mai cu samă³. Acestea sînt toate cursurile de slavistică; sînt destul de potrivite pentru mine, căci voi avea ocazie a învăța două limbi moderne și a asculta un curs foarte bun de antichități slavice. La Sičkel ascult *diplomatica*, p. I (Urkundenlehre), 5 ore pe săptămînă, un curs cam greu

¹ Direcția Generală a Arhivelor Statului. Fond Hasdeu, Inv. 611. LV-561, Viena 1 nov. 1887 (Anexa I); LV-562, Viena 5 iulie 1888 (Anexa II); LV-563, St. Petersburg, 28 dec. 1888 (Anexa III); LV-563, St. Petersburg, 13 apr. 1889 (Anexa IV); LV-564, St. Petersburg, 3 mai 1889 (Anexa V); LV-566, București, 11 ian. 1903 (Anexa VI).

² Vatroslav Jagić este numit la Universitatea din Viena în anul 1886, fiind succesorul lui Fr. Miklosich. Înainte de această dată a ocupat catedra de filologie comparată la Odesa (1871), Berlin (1874) și Petrograd, unde a funcționat între anii 1880-1886. Cea mai mare parte a activității sale a desfășurat-o în cadrul Universității din Viena, unde a funcționat între 1886-1908. În 1904 Academia Română l-a ales membru de onoare, distincție pe care a avut-o și înaintașul său Fr. Miklosich (cf. și G. Mihăilă, *op. cit.*, p. 237-239).

³ Vezi Mihail Dan, *Legăturile lui Ioan Bogdan cu filologii poloni*, Rsl, IV (1960), p. 310. Autorul precizează că I. Bogdan a învățat la Viena, în afară de limbile susamintite, și ceha cu Fr. Pastrnek.